

ROVVILT I AUST- AGDER I 2011

- Rovviltforvaltningen
- Status for freda rovvilt og bestandsmål
- Skader på husdyr
- Nettet av rovviltkontakter
- Opptreden ved funn av kadaver
- Opptreden ved observasjoner
- Erstatning for skader på husdyr
- Tilskudd til skadeforebyggende tiltak
- Aktuelle personer, adresser og telefoner

Fylkesmannen i Aust- Agder
Miljøvernavdelingen
Postboks 788 Stoa,
4809 Arendal

Statens Naturoppsyn v/
Jon Erling Skåtan,
Birkeland
4505 Tingvatn

Rovviltforvaltningen i Aust-Agder

Flere offentlige instanser, organisasjoner og personer har en rolle i rovviltforvaltningen i Aust-Agder. Vi presenterer fire av disse:

1 Fylkesmannen i Aust-Agder

Miljøvernavdelingen har ansvar for bestandsforvaltning, herunder kunnskap om forekomster og tettheter av freda rovvilt i fylket. Dessuten kan avdelingen i visse tilfeller gi fellingstillatelse på skadegjørende individer av freda rovvilt, og har ansvaret for å behandle søknader om erstatning for husdyr tatt av freda rovvilt. Landbruksavdelingen deltar i veiledning når det gjelder forebygging av rovviltskader og andre tap på utmarksbeite.

2. Rovviltnemnda for region 2

Rovviltnemnda trådte i funksjon 1. april 2005 og består av fylkene; Aust-Agder, Telemark, Buskerud og Vestfold. Nemnda har ansvar for blant annet fordeling av fylkesvise rammer til tilskudd til skadeforebyggende tiltak og fastsetting av fellingskvoter og skadefellingskvoter på bjørn, ulv, jerv og gaupe.

De har laget en forvaltningsplan, som ble revidert i 2009. Denne finner du på:

<http://fylkesmannen.no/fagom.aspx?m=26887>

3. Statens Naturoppsyn (SNO)

SNO har ansvaret for dokumentasjon av mulige rovviltskader på husdyr og undersøkelse av synsobservasjoner, spor og sportegn. Til å bistå seg i dette arbeidet har SNO engasjert fire lokale rovviltkontakter.

Hjemmeside: <http://www.naturoppsyn.no>

4. Kontaktutvalg rovvilt i Aust-Agder

Dette er en frivillig arena for samarbeid, informasjonsutveksling og drøfting blant de viktigste aktørene i fylkets rovviltforvaltning.

Fylkesmannens miljøvernavdeling og landbruksavdeling er sekretariat.

Status for freda rovvilt

Gaupebestanden i fylket er godt dokumentert. For vinteren 2009/2010 var det minst 17 familiegrupper av gaupe i region 2. Vinteren 2009/2010 er det dokumentert 1 familiegruppe i fylket. Det var kvotejakt i Aust-Agder i 2011. I hele region 2 ble det felt 26 gauper, 9 i Telemark, 13 i Buskerud, 2 i Aust-Agder og 2 i Vestfold.

Det er trolig 35-40 territorielle par med kongeørn i fylket. Disse hekker i vekslende antall i midtre og indre deler av fylket. Høyeste antall registrerte hekkinger var i 2001 med 12 par som gikk til hekking.

Jerv streifer årlig innom fylket. I 2011 hadde vi dokumenterte skader på sau fra jerv helt nord vest i Bykle.

I beitesesongen 2010 var det ulv på Agder. Det ble felt en ulv på skadefelling i Vest-Agder i desember 2010. I januar 2011 ble det felt en ulv på lisensfelling i Froland i Aust-Agder.

I 2010 ble det funnet kadaver av sau tatt av bjørn i et tilfelle i Aust-Agder. Utover dette har vi ikke dokumentasjon på at det har vært bjørn i Aust-Agder i 2010.

Bestandsmål for region 2

Gaupe; det er et mål at det skal være 12 årlige ynglinger

Kongeørn; bestanden skal holdes på dagens nivå (dvs 35-40 par i Aust-Agder)

Bjørn, ulv og jerv – ingen mål om yngling, men streifdyr kan og vil forekomme.

Skader på bufe

Aust-Agder har årlig ca. 55.000 sau og lam på utmarksbeite, og i størrelsesorden 5 % av disse forsvinner. Kun et lite antall kadaver blir funnet og konstatert drept av freda rovvilt.

Etter flere sesonger med prosjekter med dødelighetssendere har vi etter hvert fått bedre kunnskap om hva som er de viktigste tapsårsaker på utmarksbeite i Agder. Dette er sykdom (blant annet angrep av fluemark), ulykker (ryggvelt, skårfester, myrhull etc.) og rovdyr, hvorav fredet rovvilt inngår.

Det aller meste av erstatningsutbetalinger for skader voldt av freda rovvilt skjer på grunnlag av sannsynliggjorte, ikke-dokumenterte, tap.

Nettverket av rovviltkontakter

Det kreves ofte gode fagkunnskaper og erfaring for å fastslå dødsårsaken når et kadaver eller et spor skal undersøkes. Rovviltkontakterne i fylket har denne kompetansen. Det er svært viktig at disse nyttes aktivt til å undersøke situasjoner der det er mistanke om at freda rovvilt er involvert. Dette er som oftest en forutsetning for at det skal være grunnlag for erstatningsutbetaling. Oversikten over fylkets fire rovviltkontakter framgår av neste side. Endelig konklusjon på undersøkelse av kadaver, spor og spor tegn gjøres av SNO v/regionansvarlig for Agder og Rogaland.

Opptreden ved funn av husdyrkadaver

- La kadaveret ligge mest mulig urørt, men dekk det til, slik at ikke åtselere kommer til.
- Merk funnsted, gjerne med plastpose i tre eller lignende så det er lett å finne.
- Beskriv funnsted og kryss, om mulig, av på kart.
- Fotografer kadaver, om mulig fra ulike vinkler. Ta nærbilder.
- Meld fra til nærmeste rovviltkontakt snarest mulig – bevis forsvinner fort!

Opptreden ved interessante syns- og sporobservasjoner

Dersom du ser noe du tror kan være en av de fire store rovdyra, er vi svært takknemlig for at dette meldes til nærmeste rovviltkontakt. Det samme gjelder spor og sportegn som forbindes med disse dyra. Vær klar over at det normalt kreves funn utover en synsobservasjon for at en melding anses dokumentert etter SNO sin klassifikasjon.

Erstatning for skader på husdyr

Dersom eier har mistanke om skader på husdyr voldt av gaupe, jerv, bjørn, ulv eller kongeørn, kan han søke sine tap erstattet av staten. Fylkesmannen oppfordrer eiere til å sende inn søknaden elektronisk ved å bruke søknadssenteret til DN:

<http://soknadssenter.dirnat.no/>

På denne siden kan du også laste ned søknadsskjemaet /kan også få egne søknadsskjemaer på landbrukskontoret i kommunen eller ved henvendelse til fylkesmannens miljøvernavdeling.)

Søknaden sendes til fylkesmannen i søkerens bostedfylke innen 1. november i tapsåret!

Tilskudd til skadeforebygging

Ved akutte skader kan det søkes fylkesmannen om tilskudd til ekstraordinært tilsyn og evt. tidlig nedsanking.

Ved tidlig nedsanking kan sauer evt. flyttes til beredskapsarealer, som fylkesmannen har gjort avtale om, på Vegårshei.

Fylkesmannen har inngått avtale med Eirin Rauø, Åmli, om bruk av kadaverhund ved akutte skader. Kontakt henne på tlf 37 08 24 34 eller 46 88 61 31 for hjelp. Egenandel ved bruk av kadaverhund er 200 kr/dag, som betales direkte til Eirin Rauø.

PERSONER, OMRÅDER OG TELEFONER

Alle rovviltkontaktene kan dekke hele fylket.

Kontaktperson	Område	Telefon
SNO v/regionansvarlig Jon Erling Skåtan	Aust-Agder Vest-Agder Rogaland	a 38 37 16 92 m 48 25 48 03
SNO v/ rovviltkontakt Einar Olsøn	Bykle Valle	m 91 32 14 87
SNO v/ rovviltkontakt Arne Bjørgum	Bygland	a 37 93 56 02 p 37 93 56 02 m 48 14 32 02
SNO v/ rovviltkontakt Harry N. Thorsen	Evje & H. Iveland Birkenes Lillesand Grimstad	a 37 27 85 28 p 37 27 85 28 m 99 25 53 62
SNO v/ rovviltkontakt Kåre Fossnes	Åmli Froland	a 37 18 51 86 p 37 08 21 77 m 41 69 63 76
SNO v/ rovviltkontakt Harry N. Thorsen og Kåre Fossnes	Vegårshei Gjerstad Risør Tvedestrand Arendal	Se tlf nr over
Fylkesmannen v/ viltforvalter Per Ketil Omholt	Aust-Agder fra 20/6 -09	a 37 01 75 45 p 37 02 85 25 m 95 72 92 69
Fylkesmannen v/ fylkesagronom Lisbeth S Kismul	Aust-Agder	a 37 01 76 08 p 37 09 54 83 m 91 56 54 24
Nestleder i RRN leder i Kontaktutv. Rovvilt i AA Tellef Inge Mørland	Aust-Agder	m 90 15 94 98